

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

ที่ ๔๕/๒๕๖๙

วันที่ ๕ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง รายงานผลข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๙

เรียน ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

ตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่ง ครู ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ศธ. ๐๒๐๖.๓/ว ๑๐ ลงวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ในการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (Performance Agreement : PA) ได้ดำเนินการตามตัวชี้วัด ตามคู่มือการดำเนินการหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหนังสือ ก.ค.ศ. ที่ ศธ. ๐๒๐๖.๓/ว ๒๒ ลงวันที่ ๓ กันยายน ๒๕๖๔ เพื่อเสนอต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบนั้น

ในการนี้ ข้าพเจ้านางสาวเกษร สาระบุลย์ ตำแหน่ง ครูพิเศษสอน ได้ดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานตามข้อตกลงในการพัฒนางาน (ประเด็นท้าทาย) เรื่องรูปแบบการเรียนรู้ผสมผสาน ทฤษฎี-ปฏิบัติเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาปริญญาตรี ในส่วนของบทที่ ๑ และบทที่ ๒ เสร็จสิ้นเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการดำเนินงานตามข้อตกลงในการพัฒนางาน (ประเด็นท้าทาย) รายละเอียดตามเอกสารแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ลงชื่อ.....

(นางสาวเกษร สาระบุลย์)

ครูพิเศษสอน

เรียน ผอ.วท.บางสะพาน

๑ เพื่อโปรดทราบและพิจารณา

๒. 1 ที่นอวส

- ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๙

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๙

๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

๑๗ มีนาคม ๒๕๖๙

(นายนิมิตร ศรีชาติ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคบางสะพาน

“เรียนดี มีคุณธรรม”

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) ในบริบทของวิทยาลัยเทคนิคมีภารกิจสำคัญในการผลิตบัณฑิตที่มีความพร้อมทางด้านสมรรถนะวิชาชีพ ในระดับสูง ซึ่งตามสภาพที่พึงประสงค์ บัณฑิตเหล่านี้ควรมีความสามารถในการ บูรณาการความรู้เชิงทฤษฎี ที่เป็นรากฐานเข้ากับ ทักษะปฏิบัติ ที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการสร้างนวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ . ดังนั้น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเอื้อต่อการสร้างความเชื่อมโยงขององค์ความรู้เหล่านี้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานจริง และมีความพร้อมในการทำงานทันทีที่สำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็นมาตรการสำคัญในการยกระดับคุณภาพของบุคลากรสายเทคโนโลยีของประเทศ

ทว่า จากการสังเกตและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในหมวดวิชาชีพของนักศึกษา ทล.บ. ในปัจจุบัน พบว่า นักศึกษายังขาดทักษะปฏิบัติในเชิงการประยุกต์ใช้ และมักมีปัญหาในการเชื่อมโยงหลักการพื้นฐานเชิงทฤษฎีเข้ากับสถานการณ์ปัญหาที่ซับซ้อนในการปฏิบัติการจริง (Troubleshooting) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ช่องว่าง ระหว่างผลลัพธ์ที่คาดหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง ปัญหานี้มีสาเหตุหลักมาจากการจัดการเรียนการสอนแบบดั้งเดิมที่มักจะ แยกส่วน ทฤษฎีและการปฏิบัติออกจากกันอย่างชัดเจน ทำให้ผู้เรียนไม่ได้รับการฝึกฝนให้เกิดการเรียนรู้แบบ "ลงมือทำพร้อมคิดวิเคราะห์" อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนั้น การขาดมาตรการที่ชัดเจนในการผสมผสานการเรียนรู้ทั้งสองส่วนอย่างมีคุณภาพ จึงเป็นอุปสรรคสำคัญในการพัฒนาบัณฑิตให้มีคุณสมบัติที่ตลาดแรงงานต้องการอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุนี้ การวิจัยนี้จึงมุ่งเน้นการ พัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ (Integrated Theory-Practice Learning Model) ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางที่ชัดเจนและเป็นระบบในการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร ทล.บ. โดยจะเน้นการบูรณาการวิธีการเรียนรู้แบบ Learning-by-Doing เข้ากับเนื้อหาทางทฤษฎีผ่านกิจกรรมที่ออกแบบมาเป็นพิเศษ เพื่อให้ นักศึกษาสามารถสร้างความเข้าใจเชิงทฤษฎีไปพร้อมกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติอย่างเป็นองค์รวม การวิจัยนี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการ ยกกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติ ของนักศึกษาให้สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และนำไปสู่การได้มาซึ่งรูปแบบการสอนที่เป็นนวัตกรรม ที่สามารถใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและสร้างบัณฑิตเทคโนโลยีที่มีคุณภาพตรงตามความต้องการของภาคอุตสาหกรรมในยุคปัจจุบันและอนาคตต่อไป.

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อ ออกแบบและพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ สำหรับการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาชีพของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.)
- 2.2 เพื่อ ประเมินประสิทธิผล ของรูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานฯ ที่พัฒนาขึ้น โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติของนักศึกษา
- 2.3 เพื่อ เปรียบเทียบ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติของนักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น กับนักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 เนื้อหาวิจัย

การวิจัยนี้เน้นเนื้อหาใน หมวดวิชาชีพเฉพาะ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการการเรียนรู้แบบ Learning-by-Doing) เข้ากับเนื้อหาทางทฤษฎีอย่างเป็นระบบ

3.2 ประชากร/ กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) สาขาวิชาเทคโนโลยีไฟฟ้า ปีการศึกษา 2568 ที่ลงทะเบียนเรียน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง (ใช้รูปแบบที่พัฒนาขึ้น) กลุ่มควบคุม (ใช้วิธีสอนแบบปกติ)

3.3 ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568 - ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2569

3.4 ตัวแปรที่ศึกษา

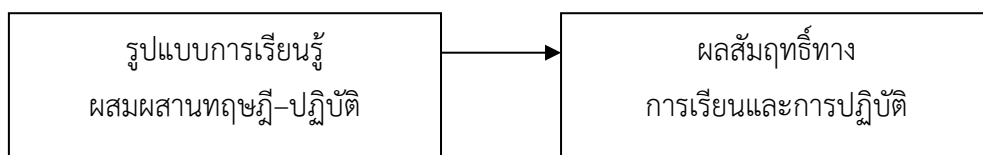
ตัวแปรอิสระ รูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ

ตัวแปรตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการปฏิบัติ

4. สมมติฐานการวิจัย

- 4.1 รูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติที่พัฒนาขึ้น มีประสิทธิภาพ และมีความเหมาะสมอยู่ในระดับสูง
- 4.2 นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ จะมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- 4.3 นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ จะมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติสูงกว่า นักศึกษาที่เรียนด้วยวิธีสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

6. นิยามศัพท์

- 6.1 รูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติ: หมายถึง รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยเน้นการบูรณาการความรู้เชิงทฤษฎีเข้ากับการฝึกปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้นักศึกษาสามารถเชื่อมโยงความรู้ได้ตลอดกระบวนการ
- 6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน: หมายถึง คะแนนที่ได้จากการทดสอบความรู้เชิงทฤษฎีหลังการจัดการเรียนรู้ ในวิชา (ระบุชื่อวิชา) ซึ่งวัดความเข้าใจในหลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
- 6.3 ทักษะปฏิบัติ: หมายถึง ความสามารถในการลงมือปฏิบัติงานตามขั้นตอน การใช้เครื่องมือ การแก้ไขปัญหา และการสร้างผลงานตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยวัดจากคะแนนประเมินการปฏิบัติงานจริงในห้องปฏิบัติการ

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 ได้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เป็นระบบ สำหรับการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยฯ ในระดับปริญญาตรี (ทล.บ.)
- 7.2 นักศึกษาหลักสูตร ทล.บ. มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น และมี ทักษะปฏิบัติที่เข้มแข็ง ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ
- 7.3 เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางสำหรับครู/อาจารย์ในการพัฒนา นวัตกรรมการสอน ที่เน้นการสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะครบถ้วน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ผสมผสานทฤษฎี-ปฏิบัติสำหรับนักศึกษาหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

1.1 ทฤษฎีการเรียนรู้แบบ Learning-by-Doing

แนวความคิดการเรียนรู้โดยการลงมือปฏิบัติ (Learning-by-Doing) มีรากฐานมาจากแนวคิดของ John Dewey นักการศึกษาชาวอเมริกัน ที่เน้นว่าการเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นจากประสบการณ์ตรง ไม่ใช่เพียงการรับความรู้แบบเฉื่อย ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติจริง การทดลอง และการแก้ปัญหา ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ลึกซึ้งและความสามารถในการนำไปใช้ได้จริง

การเรียนรู้แบบนี้มีหลักการสำคัญคือ ผู้เรียนจะเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อได้ลงมือกระทำด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการลองผิดลองถูก การสะท้อนคิด และการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของการเรียนรู้ทักษะทางเทคนิคและวิชาชีพที่ต้องอาศัยทั้งความรู้ความเข้าใจและความชำนาญในการปฏิบัติ

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ (Constructivism)

ทฤษฎีการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของ Jean Piaget และ Lev Vygotsky เน้นว่าผู้เรียนสร้างความรู้ความเข้าใจด้วยตนเองผ่านการเชื่อมโยงข้อมูลใหม่เข้ากับโครงสร้างความรู้เดิม การเรียนรู้จึงไม่ใช่การถ่ายทอดความรู้จากผู้สอนไปยังผู้เรียนเพียงอย่างเดียว แต่เป็นกระบวนการที่ผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมในการสร้างความหมายและความเข้าใจ

Vygotsky เสนอแนวคิด Zone of Proximal Development (ZPD) ซึ่งหมายถึงช่วงระหว่างสิ่งที่ผู้เรียนทำได้ด้วยตนเองกับสิ่งที่ทำได้ด้วยความช่วยเหลือจากผู้อื่น การจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพควรอยู่ใน ZPD นี้ โดยมีผู้สอนหรือเพื่อนที่มีความสามารถสูงกว่าคอยให้การสนับสนุน (Scaffolding) จนกว่าผู้เรียนจะสามารถทำได้ด้วยตนเอง

1.3 ทฤษฎีการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning)

David Kolb ได้เสนอรูปแบบการเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential Learning Cycle) ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ประสบการณ์รูปธรรม (Concrete Experience) การสังเกตและไตร่ตรอง (Reflective Observation) การสรุปเป็นแนวคิดทั่วไป (Abstract Conceptualization) และการทดลองนำไปใช้ (Active Experimentation)

1.4 ทฤษฎีการถ่ายโอนการเรียนรู้ (Transfer of Learning)

การถ่ายโอนการเรียนรู้เป็นความสามารถในการนำความรู้และทักษะที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของการศึกษาวิชาชีพ การถ่ายโอนการเรียนรู้มี 2 ระดับคือ การถ่ายโอนใกล้ (Near Transfer) ซึ่งเป็นการนำไปใช้ในสถานการณ์ที่คล้ายคลึงกับที่เรียนมา และการถ่ายโอนไกล (Far Transfer) ซึ่งเป็นการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่แตกต่างไปจากเดิมอย่างมาก

การจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการถ่ายโอนการเรียนรู้ควรเน้นให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการพื้นฐาน ฝึกฝนในบริบทที่หลากหลาย และมีโอกาสไตร่ตรองถึงความเชื่อมโยงระหว่างความรู้ที่เรียนกับการประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

2. การบูรณาการการเรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติ

2.1 แนวคิดการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติ

การบูรณาการการเรียนรู้ทฤษฎีและปฏิบัติเป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่เชื่อมโยงความรู้เชิงทฤษฎีกับการปฏิบัติจริงอย่างเป็นระบบ โดยไม่แยกส่วนการเรียนทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติออกจากกันอย่างชัดเจน แต่จัดให้เกิดขึ้นควบคู่กันหรือสลับกันไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้เรียนเห็นความเชื่อมโยงและสามารถสร้างความเข้าใจที่ลึกซึ้งทั้งในเชิงทฤษฎีและการประยุกต์ใช้

การบูรณาการที่มีประสิทธิภาพต้องคำนึงถึงลำดับและความเชื่อมโยงของเนื้อหา การออกแบบกิจกรรมที่ทำทนาย แต่อยู่ในระดับที่ผู้เรียนสามารถทำได้ การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างทันท่วงที และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้สะท้อนคิดและเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้

2.2 ความสำคัญของการบูรณาการในการศึกษาวิชาชีพ

การศึกษาศึกษาวิชาชีพ โดยเฉพาะในสาขาเทคโนโลยีและวิศวกรรม มีเป้าหมายให้ผู้เรียนมีทั้งความรู้ทางทฤษฎีและทักษะปฏิบัติที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการทำงาน การแยกการเรียนทฤษฎีและปฏิบัติออกจากกันอาจทำให้ผู้เรียนไม่เห็นความเชื่อมโยงและไม่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบูรณาการช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจว่าทฤษฎีมีความสำคัญอย่างไรในการปฏิบัติงาน และการปฏิบัติช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในทฤษฎีได้อย่างไร นอกจากนี้ยังช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหาเชิงวิเคราะห์ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ต้องใช้ทั้งความรู้ทางทฤษฎีและประสบการณ์ในการปฏิบัติ

2.3 รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ

มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการหลายรูปแบบ เช่น Project-Based Learning ที่ให้ผู้เรียนทำโครงการที่ต้องใช้ทั้งความรู้ทางทฤษฎีและทักษะปฏิบัติ Problem-Based Learning ที่เริ่มจากปัญหาจริงและให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าทฤษฎีเพื่อแก้ปัญหา และ Work-Integrated Learning ที่ผสมผสานการเรียนในสถาบันการศึกษากับการฝึกงานในสถานประกอบการ

แต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกัน การเลือกใช้ต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์การเรียนรู้ ลักษณะเนื้อหา ทรัพยากรที่มี และบริบทของสถาบันการศึกษา

3. หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิตและการจัดการเรียนการสอน

3.1 ลักษณะและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต

หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (ทล.บ.) เป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีในกลุ่มสถาบันการอาชีวศึกษาที่มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้และทักษะระดับสูงทางด้านเทคโนโลยี มีจุดเน้นทั้งความรู้เชิงทฤษฎีและทักษะปฏิบัติที่จำเป็นต่อการทำงานในภาคอุตสาหกรรม

วัตถุประสงค์สำคัญของหลักสูตรคือการสร้างบัณฑิตที่มีสมรรถนะวิชาชีพระดับสูง สามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาทางเทคนิค สามารถออกแบบและพัฒนาระบบ และสามารถปรับตัวเข้ากับเทคโนโลยีใหม่ๆ ได้ ซึ่งต้องอาศัยทั้งพื้นฐานทางทฤษฎีที่มั่นคงและประสบการณ์ในการปฏิบัติที่เพียงพอ

3.2 ปัญหาและความท้าทายในการจัดการเรียนการสอน

แม้ว่าหลักสูตร ทล.บ. จะมีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะสูง แต่ในทางปฏิบัติยังพบปัญหาหลายประการ เช่น ผู้เรียนขาดทักษะในการเชื่อมโยงความรู้ทางทฤษฎีกับการปฏิบัติ ขาดความมั่นใจในการแก้ปัญหาเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ที่ซับซ้อน และขาดความเข้าใจในการประยุกต์ใช้หลักการทางทฤษฎีในงานจริง

สาเหตุของปัญหาเหล่านี้มาจากหลายปัจจัย เช่น การจัดการเรียนการสอนที่ยังแยกส่วนทฤษฎีและปฏิบัติอย่างชัดเจน การขาดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างทฤษฎีและการประยุกต์ใช้ เวลาในการฝึกปฏิบัติที่ไม่เพียงพอ และการขาดโอกาสในการแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนใกล้เคียงกับสถานการณ์จริงในการทำงาน

3.3 แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน

เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว จำเป็นต้องปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนให้มีการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเป็นระบบ โดยออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ศึกษาทฤษฎี ฝึกปฏิบัติ และสะท้อนคิดเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ควรเน้นการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ (Active Learning) การแก้ปัญหาเชิงสถานการณ์ และการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานในสถานการณ์ที่จำลองหรือใกล้เคียงกับความเป็นจริง รวมถึงการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสม

4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติ

4.1 ความหมายและความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหมายถึงระดับความสำเร็จในการเรียนรู้ของผู้เรียนตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถวัดได้จากการทดสอบความรู้ความเข้าใจ การประเมินทักษะและความสามารถต่างๆ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนและเป็นข้อมูลสำคัญในการปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนการสอน

ในการศึกษาวิชาชีพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ได้จำกัดเพียงความรู้ทางทฤษฎี แต่รวมถึงทักษะปฏิบัติ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิดวิเคราะห์ และเจตคติต่อวิชาชีพด้วย การประเมินจึงต้องครอบคลุมหลายมิติและใช้วิธีการที่หลากหลาย

4.2 การวัดและประเมินทักษะปฏิบัติ

ทักษะปฏิบัติเป็นความสามารถในการปฏิบัติงานตามขั้นตอน ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์อย่างถูกต้อง แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการปฏิบัติงาน และสร้างผลงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน การวัดทักษะปฏิบัติ ต้องใช้วิธีการประเมินภาคปฏิบัติ เช่น การสังเกตการปฏิบัติงาน การประเมินชิ้นงาน การทดสอบภาคปฏิบัติ การประเมินทักษะปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพควรมีเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งกระบวนการและผลงาน มีความเป็นธรรมและเชื่อถือได้ และให้ข้อมูลย้อนกลับที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาของผู้เรียน

4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะปฏิบัติของผู้เรียนได้รับอิทธิพลจากปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยภายในตัวผู้เรียน เช่น ความรู้พื้นฐาน แรงจูงใจ ความสนใจ และความเชื่อมั่นในตนเอง และปัจจัยภายนอก เช่น รูปแบบการสอน สื่อและเทคโนโลยีที่ใช้ บรรยากาศการเรียนรู้ และการสนับสนุนจากผู้สอน การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนจึงต้องคำนึงถึงปัจจัยเหล่านี้ โดยเฉพาะปัจจัยที่สามารถควบคุมและปรับปรุงได้ เช่น การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นแรงจูงใจ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และการให้การสนับสนุนที่เหมาะสมแก่ผู้เรียน

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อิทธิณัฐ ตันติวิทพงศ์ (2558) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนทักษะแบบผสมผสานโดยเน้นการเรียนรู้ในสถานการณ์จริงเพื่อเสริมสร้างทักษะการทำงานสำหรับนักศึกษาสาขาเทคโนโลยีการโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ" การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่บูรณาการทักษะทางทฤษฎีและปฏิบัติเข้าด้วยกัน โดยเน้นการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการเรียนการสอนที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพในการเสริมสร้างทักษะการทำงานของนักศึกษา ทำให้นักศึกษาสามารถบูรณาการความรู้ทางทฤษฎีเข้ากับการปฏิบัติจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความพร้อมในการทำงานมากขึ้น งานวิจัยนี้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการเรียนรู้ในสถานการณ์จริง (Authentic Learning) ที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่ใกล้เคียงกับการทำงานจริง ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพที่สมบูรณ์

นฤมล ธีบุญประเสริฐศิริ และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษา เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการแก้ปัญหา" ที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นในรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษา (2) พัฒนาและประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษา และ (3) พัฒนาและประเมินประสิทธิภาพของหลักสูตรฝึกอบรมรูปแบบการออกแบบการเรียนการสอนอาชีวศึกษาผลการวิจัยนำไปสู่การพัฒนาการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับบริบทของการอาชีวศึกษาไทย โดยเน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นทักษะสำคัญที่ผู้เรียนอาชีวศึกษาต้องมีเพื่อความสำเร็จในการทำงาน

คชฤทธิ์และคณะ(2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง "ทักษะปฏิบัติเพื่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคล: แนวคิดและข้อสังเกตจากการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสื่อบทเรียนมัลติมีเดีย" บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอประมวลแนวคิดเกี่ยวกับทักษะปฏิบัติจากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ครอบคลุมด้านความหมายของทักษะปฏิบัติ กระบวนการเรียนรู้และการเกิดทักษะปฏิบัติ การวัดทักษะปฏิบัติและตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้วัดผลการศึกษาพบว่า ทักษะปฏิบัติเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของบุคคล การจัดฝึกอบรมควรมีกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้สร้างความรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติจริง บูรณาการกิจกรรมโดยเน้นทักษะปฏิบัติ และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง งานวิจัยนี้ให้กรอบแนวคิดที่สำคัญเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะปฏิบัติในบริบทการศึกษาไทย

งานวิจัยจากมหาวิทยาลัยบูรพา เรื่อง "การพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะในการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างความรู้" การวิจัยนี้พัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่อิงทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) โดยเน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองผ่านกระบวนการคิดและการแก้ปัญหา ผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า รูปแบบที่พัฒนาขึ้นช่วยเพิ่มทักษะการคิดแก้ปัญหาของนักเรียนอาชีวศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ การวิจัยนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้แบบเชิงรุกที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้จะมีประสิทธิภาพมากกว่าการเรียนแบบรับความรู้เฉยๆ โดยเฉพาะในบริบทของการศึกษาอาชีวศึกษาที่ต้องการทักษะการปฏิบัติและการแก้ปัญหาในสถานการณ์จริง

เรืองยศ สารพุมิเศรษฐ์, เกียรติศักดิ์ สุขเหลือง, และสุรพล สุยะพรหม (2565) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การบูรณาการหลักไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์อาชีวศึกษา" ที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการพัฒนาทุนมนุษย์ ศึกษาปัจจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์อาชีวศึกษา และนำเสนอการบูรณาการหลักไตรสิกขาเพื่อการพัฒนาทุนมนุษย์อาชีวศึกษา โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสานวิธีผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาทุนมนุษย์ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษ

ที่ 21 มีอิทธิพลทางตรง ทางอ้อม และอิทธิพลรวมส่งผลต่อการพัฒนาทุนมนุษย์ของอาชีวศึกษา การวิจัย นำเสนอโมเดล BMW ที่ประกอบด้วย คีล (พฤติกรรม: Behavior) ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ สมานธิ (จิตใจมุ่งมั่น: Mind) ทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ และปัญญา (องค์ความรู้: Wisdom) ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและความสามารถในการประยุกต์ใช้และความรับผิดชอบ งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นถึงการบูรณาการแนวคิดไทยเข้ากับการพัฒนาการศึกษาอาชีวะอย่างไรก็ตาม ยังมีงานวิจัยเฉพาะเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้สำหรับหลักสูตร ทล.บ. ที่มีการบูรณาการทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเป็นระบบไม่มากนัก